

ישיבת המתמידים "מאור שרגא"
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רמת ויז'ניץ חיפה

בס"ד

ניסן תשפ"ה

פרשת "שמיני"

"קרב אל המזבח" (ט' ז'). רש"י: שהיה אהרן בוש וירא לגשת א"ל משה למה אתה בוש לכך נבחרת. 'למה אתה בוש' - בשביל שיש בך מדה זו של בושה, צניעות, ענוה ושפלות רוח, 'לכך נבחרת' - בגללה נבחרת לכהונה גדולה. (רבי ישראל בעש"ט)

*

"מלבד עלת הבקר" (ט' י"ז). "מלבד" ר"ת מלוה לעני בשעת דוחקו (יבמות ס"ז), מי שמלוה לעני בשעת דחק שלו, הרי זה כאילו הקריב קרבן. (פעמי יעקב)

*

"וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם וירד מעשת החטאת" (ט' כ"ב). אמרו חז"ל (עירובין מ"א) 'שלשה דברים מעבירין את האדם על דעתו ועל דעת קונו...ודקדוקי עניות'. (ג') דברים גורמים לאדם לעשות מעשים שהם נגד רצונו ונגד רצון השי"ת, ועלול לבוא לידי גזילה גניבה ושקר, כמו שנאמר (משלי ל' ט') "פן אורש וגנבתי" וכו'. אחד מהם זה 'דקדוקי עניות' עניות דחוקה ביותר). לכן כאשר "וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם" אהרן מברך את ישראל ב'ברכת כהנים' שיתברכו נכסיהם ויהיה להם כל טוב, אזי "וירד מעשת החטאת" האדם הנמצא בדקדוקי עניות, יורד מהמחשבה לעשות חטאת, ומרוב עושר בנכסיו חוזר לעשות רצון השי"ת.

*

"ולהבדיל בין הקדש ובין החל ובין הטמא ובין הטהור, ולהורת את בני ישראל" (י' - י"א). אמרו חז"ל (פסחים ג'): שני תלמידים ישבו לפני הלל, אחד שאל 'מפני מה בוצרין בטהרה ואין מוסקין בטהרה', ואחד שאל 'מפני מה בוצרין בטהרה ומוסקין בטומאה'? אמר הלל 'בטוח אני זה שדבר בלשון טהרה יהיה מורה הוראה בישראל'. וזה הרמז כאן: "ולהבדיל בין הטמא ובין הטהור" - אדם המדקדק בדיבורו, ומבדיל בין טמא לטהור, מוציא מפיו רק לשון טהרה, "להורות את בני ישראל" - יזכה להיות מורה הוראה בישראל.

*

"וישמע משה וייטב בעיניו" (י' כ'). בגמרא נאמר 'תא שמע', בזהר נאמר 'תא חזי' - לפי שפשטות לימוד התורה שייכת בה 'שמיעה', שלומד מרבו או מחברו. ואילו בסודות התורה שייך לשון 'חזיון', שרואה בהבנה קדושת הסודות. והנה 'תלמיד חכם' נקרא 'משה' (משה שפיר קאמרת - סוטה ל"ט). וזה פירושו: "וישמע משה" - תלמיד חכם צריך בתחילה להיות בבחינת 'שמיעה', למלא כריסו בש"ס ופוסקים, ורק אח"כ "וייטב בעיניו" - בחינת חזיון, ללמוד סתרי תורה.

*

"ואת החסידה" (י"א י"ט). רש"י: ולמה נקראת שמה חסידה? שעושה חסידות עם חברותיה במזונות. לכאורה החסידה צריכה להיות עוף טהור, שהרי (לפי הרמב"ן) כל טומאתם של העופות היא משום אכזריותם? אלא מאחר והיא עושה חסידות רק עם חברותיה, ואילו מי שלא נמנית על חברתה אין היא מסייעת לה במזונות, לכן היא באמת טמאה, כי בעיני מזונות אמרו חז"ל (בבא בתרא ט') 'אין בודקין למזונות'.

*

סימני הטהרה של הבהמות

התורה לא פירטה את שמות הבהמות הכשרות, אלא לפדה אותנו את סימני הכשרות. כבעלי החיים החולכים על ארבע הטהרה לאכל רק את אלו שיש להם סימני הטהרה הבאים: סעלה גרה, ספרסת פרסה ושוסעת שסע.

אם שלשת סימני הכשרות נמצאים, הבהמה כשרה. אם חסר אחד מסימנים אלו, הבהמה אינה כשרה ואסורה באכילה. לדגמה: הגמל - סעלה גרה, אך אינו ספריס פרסה, לכן הוא אסור באכילה.

סעלי גרה - האם בקרתם פעם בפשקד האם נכנסתם לרפת? ודאי ראיתם את הפירות ולעסות כל הזמן. גם כאשר הם מתרחקות סמוקם הפזון, הן עדין עומדות ולועסות. הפרה היא בעל חיים סעלה גרה. היא בולעת את הפזון, לאחר מכן היא סעלה את הפזון בחזרה לפיה, ואז לועסת את האכל היטב ובולעת שוב. אתם יודעים ילדים, חיות סעלות גרה אינן אוכלות בשר, הן נזונות רק מעשב וירק.

שני סימני הטהרה האחרים קשורים למבנה כף הרגל של בעלי החיים. סימני הטהרה הם: ספרסת פרסה ושוסעת שסע. **ספרסת פרסה** - הפרסה הנה שכבה קשה הסכסה את כף הרגל ומגנה על רגלי הבהמות סכציעה. לפרה, לדגמה, יש פרסה כזו, אין לה אצבעות או צפרנים כמו לבני אדם, אלא פרסה גדולה סדוקה לשנים. **שוסעת שסע** - הפרסה מחלקת בסדק העובר באמצעה, ספדיסה ועד לאחורי הרגל. הסדק מחלק את הרגל לסעיין שתי אצבעות. כך נראית בדיק פרסתה של הפרה. שלשת סימני הטהרה האלו נמצאים גם אצל הכבש, העז ועוד.

סימני הטהרה של הדגים

גם לדגים יש סימני טהרה, איננו אוכלים כל דג.

לדגים יש שני סימני טהרה שעל פיהם אנו קובעים שהם כשרים.

סנפיר - הסנפירים הם אלו המסיעים לדג לשחות בפנים ולכונ את דרכו.

קשקשת - הקשקשים הם סלמות המסכרות לעור הדג לכל ארך גופו.

מי סכס שהולך לחנות הדגים ורואה את המוכר שולה דג סכרכה גדולה,

יכל להבחין סיד בסנפירים, אחד הסימנים שססמנים לנו שהדג הוא אכן טהור. הסימן השני הוא הקשקשים המסכסים את כל גופו של הדג.

כעצם, אם יש לדג קשקשים, אנו יכולים לדעת שהוא כשר. כגמרא מוכא שכל דג שיש לו קשקשים, יש לו גם סנפירים. אין בעולם דג שיש לו קשקשים ואין לו סנפירים (ואולם להפך כן יכול להיות) - יש דגים שיש להם סנפירים, אך אין להם קשקשים, והם דגים טמאים.

אם כן, מדוע כתובים בתורה שני הסימנים? סספיק היה לכתב בתורה רק סימן אחד - קשקשת, ואז, כל דג שיש עליו קשקשים ידע שהוא כשר לסאכל, כי ודאי שיש לו גם סנפירים. אלא שהתורה רצתה לזכות אותנו בעוד הלכות ובעוד פרטים של מצוות. על כך נאמר: "גדיל תורה ואדיר", כלומר, התורה סרדיכה את הלכותיה ומכפירה את כל הסימנים הקובעים את הכשרות.

ומה בעופות?

יש כסה סימני טהרה בעופות. את סימני העופות אנו לומדים כגמרא. בתורה כתובים שמות העופות הטמאים ולא כתובים סימני הטהרה.

רב מיני העופות הנם טהורים וסחרים כאכילה. ישנם רק 19 מינים שאינם טהורים, והתורה מונה ומסכפרת לנו אילו הם, כדי שנדע שהם אסורים באכילה.

מסרת מאבות אבותינו

לסרות שיש לנו סיסנים כרוכים אילו בעלי חיים טהורים וכשרים לסאכל, אנו

אוכלים רק את בעלי החיים הטהורים שנהגו לאכל אבותינו ואבות אבותינו. רק מינים שעברו כססרת סדור לדור וידוע שהם טהורים וכשרים - הם הנאכלים. אנו עושים זאת בגלל הזהירות הרבה שיש לנהג בדיני הכשרות, שהם מוסדות הבית היהודי.

התורה ססיסת פרק זה כפסוק (ויקרא יא, סז): "להכדיל בין הטמא ובין הטהור ובין הטהור הנאכלת ובין הטהור אשר לא תאכל". כדי להדגיש שעלינו להספיד על כל פרט בדיני הכשרות, ולשמר את נשמתנו טהורה וראויה לקבלת פני השכינה.

ילקוט הפנינים

ההבדל בין 'סלתי' ל'פסלתי' זה ה'פה'...

מעמד קביעת מזוזה וחנוכת הבית בראשות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לאולמי השמחות "באר יצחק".

(קול ברמה)

חידון לפרשת שמיני (לפי א' ב')

א. בני אהרן הנותרים	אלעזר, איתמר
ב. אחד הדברים שהיו בר"ח ניסן	ברכת כהנים
ג. בהמה טמאה	גמל
ד. עופות טמאים	דָּאָה, דוכיפת
ה. בני אהרן מתו כי	הורו הלכה בפני משה רבינו
ו. מה ברכו משה ואהרן את בני ישראל	ויהי נועם ה' אלוקינו עלינו וגו'
ז. מעבודת הקרבנות	זריקת הדם ע"ג המזבח
ח. שמות של "ארבה"	חגב, חרגול, חסיל
ט. בהמה המעלה גרה ומפריסה פרסה	טהורה
י. להיכן שפכו את הדם הנותר בחטאת	יסוד המזבח
יא. אחרי שנתנו על ד' קרנות המזבח	כוס
יב. עוף טמא	לטאה
יג. שרץ טמא	מישאל ואלצפן בני עוזיאל
יד. מי הוציאו את נדב ואביהוא מהמשכן	נשר
טו. עוף טמא	סנפירים
טז. סימן טהרה בדגים	עכבר
יז. מין שרץ	פרקו את המשכן
יח. בז' ימי המילואים בכל ערב	צב
יט. מין שרץ	קשקשת
כ. סימן טהרה בדגים	ראש חודש ניסן
כא. איזה יום היה יום השמיני	שתויי יין נכנסו למקדש
כב. אחד מהסיבות שנדב ואביהוא מתו	תחמס
כג. עוף טמא	

(נערך ע"י המחנך הרב רפאל יצחק קפל ז"ל)